

ภาคที่สอง

บทที่ 3

ประวัติชีวิต พัฒนาการความนึกคิด
และการมองบทบาทที่เป็นคอลัมน์การเมือง
ของ มังกรห้าเล็บ
ประวัติชีวิต และ พัฒนาการความนึกคิด
ของ มังกรห้าเล็บ

"มังกรห้าเล็บ" มีนามจริงว่า โกวิน สิตลาพันธ์ เกิดเมื่อปี 2482 ที่บ้านหลังหนึ่ง บนถนนสีพระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ครอบครัวของเขาเป็นเพียงครอบครัวเล็ก ๆ ที่มีฐานะปานกลาง บิดารับราชการ มีพี่น้องเพียงสองคนคือพี่สาวกับตนเอง ชีวิตในวัยเด็กค่อนข้างจะเจียบเหงา เพราะบิดามารดาค่อนข้างเลี้ยงดูให้อยู่ในกรอบระเบียบ สภาพแวดล้อมเช่นนี้เองที่มีส่วนผลักดันให้เขาสนใจในการอ่านหนังสือ ดังตอนหนึ่งที่ได้อธิบายไว้ว่า

สังคมตอนเด็ก ๆ ของผมมันเป็นสังคมที่ถูกเลี้ยงดูอยู่ในกรอบ มันไม่มีสังคมการติดต่อสมาคมกับคนนอกเลยนอกจากนักเรียน เพราะเหตุว่าพ่อเป็นข้าราชการจนๆ แต่มีฐานะความเป็นอยู่ที่สบาย ไม่เคยเดือดร้อนเรื่องเงินทอง พ่อแม่ไม่ได้พาไปเที่ยวไหนเท่าไร ผมอยู่บ้านไม่ค่อยจะมีที่วิ่งเล่น พี่สาวก็เป็นผู้หญิง แล้วก็คนใช้อีกคนหนึ่ง เลยไม่รู้จะเล่นกับใคร แล้วสมัยก่อน การที่พ่อแม่จะพาออกไปเล่นก็พาไปที่ไม่ค่อยจะรู้หรือจะมีกัน ก็อยู่กับอย่างนั้น เย็นลงฟังวิทยุ การหาความสนใจส่วนตัวก็คืออ่านหนังสือ ผมเริ่มอ่านหนังสือได้ตั้งแต่ 7-8 ขวบ

เมื่ออย่างเข้าสู่วัยเรียน มารดาได้พาไปเข้าเรียนที่กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ส่วนพี่สาวเข้าเรียนที่โรงเรียนราชินีกลาง เขาสามารถเรียนหนังสือได้ดีแม้ว่าจะไม่ค่อยชอบวิธีการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ พร้อมกับเล่าถึงชีวิตในวัยเรียนในขั้นต้นว่า "ผมนับว่าเป็นคนที่จัดว่าเรียนเก่งมากคนหนึ่ง ตอนเด็ก ๆ ที่จริงไม่ชอบระบบที่สอนหนังสือกันอยู่หรอก แต่เนื่องจากเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือ ผมก็เลยอ่านได้และไม่รังเกียจเลยล่ะ"

ในที่สุด สิ่งที่เขาฝ่าฝืนมานานก็ได้เริ่มปรากฏเป็นโครงร่างที่เป็นจริงขึ้น เพราะเมื่อเขาศึกษาในชั้นมัธยม 5 เขาก็ได้เริ่มบันทึกชิ้นแรกของชีวิตนักเขียนด้วยการเขียนหัวเรื่อง และเขียนการดูในเวลานับนานต่อมา

ผมเข้าสู่วงการหนังสือพิมพ์ครั้งแรกไม่ได้เงิน โดยเขียนจดหมายไปถึงคุณช่อมัธยม บรมณาธิการโฆษณาสาร ผมเขียนหัวเรื่องไปให้แล้ว เขาก็ใช้หมดทุกหัวเรื่อง พร้อมกับตอบจดหมายมาว่า ขอขอบคุณที่ส่งหัวเรื่องมาให้ แล้วก็ให้เป็นสมาชิกฟรีหรือสองปีจำไม่ได้ ได้เงินค่าเขียนครั้งแรกจากการเขียนการดูให้หนังสือพิมพ์สายลม รูปละ 10 บาท เป็นการดูขำขัน แล้วก็ตั้งเป้า เป็นนักเขียนการดู แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะไม่มีเวลาไปขายเลย แล้วก็รู้ว่าเขียนแล้วส่งให้ใคร เพราะเรียนอยู่แค่มัธยมห้า ยังไม่ค่อยรู้จักใคร ก็เลยเปลี่ยนมาเขียนเรื่องและนิยายโดยเขียนหัวเรื่องให้หนังสือตึกคาทอลิก ของคุณประโยชน์ ศรีคุปต์โกศากร แล้วเขาก็ทิ้งให้จัดหน้าบ้าง แล้วก็ใส่ชื่อให้ว่าเป็นผู้ช่วยบรรณาธิการ ทำให้ผมค้นเต๋นมาก เป็นเพราะเขาเห็นว่าเราเป็นเด็กขยันดี ที่ทำงานก็ไม่ค่อยมีคน ผมก็เลยมีประสบการณ์สูงมากจากการแปล เรื่องหนึ่งจากภาษาอังกฤษเป็นไทย ความรู้ก็เริ่มดีขึ้น ผมแปล เรื่องหนึ่งขาย หนังสือหนึ่ง เลยกออกมา เป็นดอกเห็ด

ในช่วงที่เขาได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นมาเป็นผู้ช่วยบรรณาธิการ ของหนังสือตึกคาทอลิกนั้น เขายังเรียนอยู่แค่ชั้นมัธยม 7 ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเท่านั้น และเมื่อจบการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ เขาก็ได้สอบเข้าศึกษาต่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในอันดับที่ 11 แต่ชีวิตการศึกษาในมหาวิทยาลัยของเขาจะไม่ได้มุ่งอยู่ที่การเรียนอีกต่อไป เพราะเขากลับที่จะสนใจในเรื่องของการทำงานและรายได้จากงานที่ได้รับเสียมากกว่า

ปี 2500 ผมเรียนอยู่จุฬาลงกรณ์แล้ว วันหนึ่งจะเดินไปแถวถนนนครสวรรค์ไปนั่งแปลเรื่อง นังกินกาแพ เพราะที่นั่นเป็นศูนย์รวมของหนังสือ ทำตัวเหมือนเด็กเกเรไปเรื่อย แต่ที่จริงผมเอาการทำงานนะ วันหนึ่งแปลได้ค่าเรื่องไม่ต่ำกว่า 100 บาท ซึ่งเงินเดือนจบปริญญาตรีตอนนั้นจะได้แค่ 900 บาท ผมก็เลยรู้สึกหึงจะโสมมากแบบไม่ได้เรื่อง คือรู้สึกว่าจะเงินมันอยู่ที่ความสามารถของผมแท้ๆ ผมมีเงินซื้อพิมพ์ดีด 4 ถึง 5 เครื่องตั้งอยู่ตามสำนัก

งานต่างๆ ที่ผมไปแปลเรื่องให้ ทำให้ไม่เสียเวลาขนเลย เครื่องหนึ่งคก 1,200 บาท เพราะความที่มีสตางค์เหลือเกิน พอจ่ายเรื่องได้เรื่องละ 50 บาทก็เบิกเลย ผมเขียนเรื่องเร็วมากจนคุณวิเชียร สงวนไทยมาบอกว่าอลดค่าเรื่อง เพราะใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมงก็แปลได้ค่าเรื่องถึง 250 บาทต่อวัน

เมื่อความสนในไม่ได้อยู่ที่เรื่องเรียน แต่กลับมาอยู่ที่เรื่องงานแล้ว ความอดทนในการนั่งเรียนหนังสือจึงแทบไม่มี วิชาใดที่เขาเรียนแล้วรู้สึกง่วงนอน เขาก็จะเดินออกจากห้องแล้วก็นั่งรถแท็กซี่ไปนั่งทำงานแปลหนังสือ ดังนั้น เขาจึงสามารถสอบได้ครบหลักสูตรเพียง 3 ปีแรกของการเรียนเท่านั้น ในปีที่ 4 เขาเรียนช้าอยู่กับที่ถึง 3 ปี วิชาหนึ่งๆ เมื่อเรียนแล้วสอบตกก็กลับมาเรียนซ่อม บางครั้งสอบไม่ได้ก็ล้มเลิกไปว่าสอบได้แล้ว ในที่สุดจึงไม่ได้รับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ เพราะไม่สามารถสอบได้ครบตามหลักสูตรทั้งหมด โกวิท ได้เปิดเผยถึงความรู้สึกในช่วงปลายของการเรียนที่คณะอักษรศาสตร์ว่า

ตอนนั้นจะเรียกว่าเป็นความเบาปัญญาของเด็กที่ไม่แคร์การทำมาหากินมาก เพราะว่ามีรายได้สูงเหลือเกินจากการเขียนเรื่องหนึ่งขาย แปลเรื่องหนึ่ง แล้วในที่สุดก็ไม่เรียนหนังสือแล้ว ออกจากจุฬามาเขียนบทหนังแทน ตอนนั้นถึงยุคหนังสือเจ็ดหมดทุกเล่ม เหลือคาราไทยเพียงเล่มเดียว ผมก็เลยไม่มีที่ทำงานเลย จนกระทั่งปี 2506 ก็โชคดีได้ทำงานที่บริษัทดิทแฮล์ม แทบไม่น่าเชื่อคนที่มาชวนให้ไปทำคือคุณควง เจ้าของร้านทาซาบลิ๊อค บอกว่านั่งอยู่ท่าไหน เพื่อนฉันเป็นใหญ่อยู่ที่บริษัทดิทแฮล์ม ก็พาผมไปสมัครทำงานในตำแหน่งก๊อปปีไรท์เตอร์ เขียนข้อความโฆษณาก็เลยเลิกการเรียนไปเลยทั้งๆ ที่ไปเรียนต่อที่คณะครุศาสตร์จุฬา จุฬาไว้แล้ว

การได้เข้าทำงานในบริษัทดิทแฮล์ม เป็นการยุติชีวิตการเรียนหนังสือทั้งหมดของเขาอย่างสิ้นเชิง และวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาชั้นสูงสุดของเขาที่ได้รับในชีวิตก็คือ อนุปริญญาสาขาอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งนับว่าเป็นความเมตตาที่คณะอักษรศาสตร์ในสมัยนั้น มีความเห็นในที่โกวิท ได้เรียนและสอบมาจนสำเร็จหลักสูตรแล้วถึง 3 ปี จึงได้มอบวุฒิปริญญาให้กับเขาทั้งๆ ที่ในสมัยนั้น การศึกษาระดับอนุปริญญาไม่เคยมีกำหนดไว้ในแผนการศึกษาของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่อย่างใด

โกวิท ทำงานอยู่ที่บริษัทตีตแฮมได้เพียงปีเศษ ก็ได้มีโอกาสรู้จักกับ วิมล พลกุล การได้รู้จักกันหนังสือพิมพ์ที่ยังใหญ่ระดับอาจารย์อย่างเช่นวิมล ครั้นนั้น ทำให้ชีวิตนักหนังสือพิมพ์ได้เวียนกลับมาหาโกวิทอีกครั้งหนึ่ง และถือได้ว่า เป็นก้าวแรกของเขาที่ได้เข้ามาทำงานหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นครั้งแรกในชีวิต แม้จะยังไม่ได้นักหนังสือพิมพ์เต็มตัวที่ทุ่มเวลาทั้งหมดให้กับงานหนังสือพิมพ์ก็ตาม โกวิท กล่าวถึงจุดเริ่มต้นกับงานหนังสือพิมพ์รายวันในขณะนั้นว่า

ช่วงที่ใกล้จะออกจากบริษัทตีตแฮม ก็ได้รู้จักกับ วิมล พลกุล เขาบอกเข้ามาเขียนไทยรัฐเพราะเห็นว่ามีความรู้ภาษาอังกฤษดีมาก เขาถามผมว่าจะเขียนอะไร ผมก็ว่าจะเขียน เรื่องนักเขียนต่างประเทศ ก็เริ่มเขียนประวัตินักเขียนฝรั่งตั้งแต่ เชคสเปียร์มาเลย โดยใช้ชื่อคอลัมน์ว่า หลังกรอบแว่น ออกอาทิตย์ละครั้ง เริ่มเมื่อ เดือนสิงหาคม 2507 เขียนได้สองปี วิมลก็ เปิดคอลัมน์ขึ้นใหม่อีกคอลัมน์หนึ่งชื่อ หงส์ร้อนมังกรรา เขียนโดยแปลเรื่องตลกกลามกฝรั่งลง แปลอยู่สัปดาห์ได้ หนึ่งสัปดาห์ ในระยะหลังก่อนออกจากไทยรัฐ ก็เขียนหน้าสีบ้าง ทำหน้าบ้านเทิงอยู่ 3 ถึง 4 ปี จนออกเมื่อปี 2518

โกวิท เริ่มเข้าทำงานเป็นนักหนังสือพิมพ์เต็มตัวที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเมื่อปี 2507 หลังจากที่เขาเพิ่งเริ่มเขียนคอลัมน์ "หลังกรอบแว่น" ได้เพียงไม่กี่เดือน ขณะที่เขียนคอลัมน์นี้ เขายังใช้ชื่อจริงว่า โกวิท สิตลายัน เป็นนามปากกา จากนั้น เขาก็ได้เขียนคอลัมน์ "หงส์ร้อนมังกรรา" และที่คอลัมน์นี้เอง เขาได้ใช้นามปากกาชื่อแรกของเขาว่า "เพลย์บอย" ต่อมา ระหว่างปี 2513-2514 เขาได้เขียนหน้าสีไปพร้อมกันด้วย หน้าสีของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในขณะนั้นยังคงใช้ชื่อว่า "บุคคลในข่าว" ซึ่งเป็นคอลัมน์ประจำวันทั่วไปที่พาดพิงเรื่องราวดังการ เมือง โดยเฉพาะบุคคลทางการเมือง และเรื่องราวอื่นๆ ที่มีความสำคัญประจำวัน ระหว่างที่เขียนหน้าสีนี้ โกวิท ได้ใช้นามปากกาว่า "รามสูร" หลังจากนั้น เขาก็ได้ย้ายจากหน้าสีมาเป็นหัวหน้าข่าวบ้านเทิง จนถึงปี 2518 จึงได้ลาออกไปอยู่หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ รวมเวลาทั้งสิ้น 11 ปี ที่เขาได้ทำงานที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สาเหตุที่ลาออกจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้น โกวิท ได้เล่าให้ฟังถึงความขัดแย้งในครั้งนั้นว่า

เมื่อลาออกจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐแล้ว เขาได้เข้าไปเป็นรองหัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ขณะเดียวกัน ก็ได้เขียนหนังสือซึ่งเป็นคอลัมน์วิพากษ์วิจารณ์ เช่นเดียวกับหนังสือของไทยรัฐโดยใช้นามปากกาเดิมว่า "รามสูร" แต่อยู่ได้เพียง 3 ปี ก็กลับมาทำงานที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐอีกครั้งหนึ่ง เขาเปิดเผยถึงความรู้สึกในช่วงที่ทำงานอยู่หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ว่า "อยู่เดลินิวส์ผมว่าเหว เคยอยู่ค่ายใหญ่มาทุกวัน ก็เลยไปทำงานทุกวันแล้วก็ทำทั้งวัน เราเกรงใจเขา มัน เป็นอีกแห่งหนึ่งที่เราไปอยู่ใหม่ ไม่เหมือนไทยรัฐ ที่รู้สึกเหมือน เป็นบ้านเรา"

การหวนกลับมาที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นครั้งที่สองนี้ ก้าพล วัชรพล ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นผู้ชวนให้เข้ามามาใหม่ ช่วงเวลานั้น สมิต มานัสฤดี ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการ และการกลับมาครั้งนี้ โกวิท มีความรู้สึกที่ต่างไปจากสมัยที่เขาเคยทำงานอยู่ที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐในครั้งแรก เขากล่าวถึงความรู้สึกนั้น

ผมมีความเกรงใจเพื่อนฝูงเป็นการส่วนตัว จะต้องเห็นใจคนที่อยู่มาอย่างเส็งี่ยม เขียมดีอย่างดี ผมจะเพียงถามหัวหน้ากองบรรณาธิการว่ามีอะไรให้ทำบ้าง พอทำเสร็จก็จะรีบกลับบ้านทันที การเข้ามาไทยรัฐหลัง เขาจะให้ผมเป็นหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง ผมไม่เคยเป็นมาเลยในชีวิต แต่เมื่อสั่งมาจนเป็นที่ตกลงกันแล้ว คุณก้าพลบอกค่อนาคูสมิต ว่า จะให้ผมเป็นหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งผมก็เลยไปฝึกงานอยู่กับพี่ระวี โหลทอง ในทุกคืนที่พี่ระวี เข้าเวรหัวหน้าข่าว ผมก็ต้องไปนั่งอยู่ในโรงพิมพ์ไทยรัฐด้วยจนถึงสองยาม พอเลิกงานก็พาริโรต์ เฮอร์ไปเที่ยวกินเหล้าต่อ แม้ไม่เคยทำแต่ก็มั่นใจว่าทำได้ ก็พอดีคุณโรจน์ งามแมน ที่ใช้นามปากกาว่า เปลว สีเงิน ที่ไทยรัฐขณะนี้แหละออกมาจากเดลินิวส์ ผมก็ไปชวนคุณโรจน์มาอยู่ด้วย พอดีคุณโรจน์ เป็นหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งมาแตกอนแล้ว ผมก็เลยไม่ต้องเป็นหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งเลยชีวิตนี้

ด้วยเหตุนี้ โกวิท จึงได้มาเริ่มเขียนคอลัมน์ "สวัสดิ์เวลาเช้า" บนหน้าสาม ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในการกลับมาสู่สถานที่ทำงาน เดิมในปี 2521 พร้อมกันนี้ ก็ได้สร้างสนามปากกาขึ้นใหม่ว่า "มังกรห้าเล็บ" และยังคงเขียนคอลัมน์นี้เรื่อยมาครบจนทุกวันนี้

ด้านสังคมเพื่อนฝูงของ โกวิท ในช่วงสมัยเด็กกับสมัยผู้ใหญ่มีความแตกต่างกันมาก ทั้งนี้เพราะในวัยเด็ก บิดามารดาเลี้ยงดูให้ค่อนข้างอยู่ในกรอบระเบียบ ชีวิตในวัยนั้นของเขาจึงอยู่กับตัวเองและหนังสือเสียส่วนใหญ่ สังคมเพื่อนฝูงเริ่มมีก็เมื่อสมัยที่ได้เข้าเรียนที่กรุงเทพฯ คริสเตียนวิทยาลัย และเริ่มรู้จักเที่ยวเตร่บ้างก็เมื่อเรียนชั้นมัธยมห้าขึ้นไปแล้ว เพราะสามารถไปเที่ยวดูภาพยนตร์ด้วยตัวเองได้ และภาพยนตร์ในขณะนั้นเป็นความบันเทิงที่หาซื้อได้ราคาถูกเพียงรอบละ 6 บาทเท่านั้น แต่เมื่อเขาเริ่มชีวิตการเป็นนักหนังสือพิมพ์เต็มตัวที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สังคมเพื่อนฝูงของเขาก็เปลี่ยนไปมาก เพราะที่นั่นเขามีเพื่อนฝูงมากมาย ทั้งในที่ทำงานเดียวกัน ในหมู่เพื่อนร่วมวิชาชีพที่อยู่หนังสือพิมพ์ต่างฉบับกัน และในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานและสังคมที่เกี่ยวข้องอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่ได้รับจากเงื่อนโซ่ของแต่ละตำแหน่งหน้าที่การงาน โลกทัศน์ของเขาจึงเปิดกว้างขึ้นเป็นลำดับ เขาได้ลำดับถึงประสบการณ์การเรียนรู้ของเขาให้ฟังว่า

ประสบการณ์การเรียนรู้ของผมมาจากทั้งการอ่านหนังสือและการเรียนรู้ของเขาให้ฟังว่าส่วนหนึ่งมาจากการอ่านหนังสือเพราะก่อนนี้โลกผมแคบมาก ไม่ค่อยได้ไปไหน เริ่มมาปีกกล้าขาแข็ง มาเที่ยวบาร์ ตอนยุคทองของหนังสือที่ผมได้แปลหนังสือมีสตางค์เที่ยวไหนก็กลับได้ทุกคืน สมัยนั้นทองบาทละ 400 บาท ผมเขียนหนังสือได้วันละ 200 บาท คือได้ทองวันละสองสลึง สมัยนั้นทองบาทละ 6 พันบาท ผมไม่เคยเขียนหนังสือได้วันละถึง 3 พันบาทเลยทีเดียว ที่ผมมีสังคมดีขึ้น มีบาร์มีกว้างขวาง มีที่ที่จะผลิตที่จะขายได้มากมาย แต่ก็ยังไม่สามารถเขียนหนังสือได้วันละ 3 พันบาทเหมือนสมัยก่อนซึ่งแสดงว่ามัน เป็นรายได้ที่ง่ายมากและดีมาก

และ เมื่อ เขาก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าข่าวบันเทิง สังคมของเขาก็ตองสัมพันธ์กว้างยิ่งขึ้นกว่าเดิมอีก แต่เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากเงื่อนโซ่ของบทบาทจากหน้าที่การงานที่มีอยู่ โกวิท ได้ขยายความในส่วนนี้ว่า

เป็นหัวหน้าข่าวบันเทิงแล้วก็เขียนหน้าสี่ด้วย แต่ผมไม่ชอบทำ ผมมีความรู้สึกอย่างหนึ่งจนฝังอยู่ในใจจิตสำนึก เป็นหัวหน้าข่าวบันเทิงแล้วมัน เป็นเทวดา และเราไม่มีเวลาเป็นของตัวเอง เพราะเจ้าของหนังสือเขาอยากติดต่อเราให้ทำข่าวหนังสือของเขาให้ใหญ่ๆ เขาเอาสตางค์มาให้ เราไม่เอา เขาก็เอาขนมข้าวต้มมาให้ เอาของเสื่อผ้ามาให้ แล้วที่ผม

ออกจากหน้าข้าวปั้น เติ้งและไม่ต้องกลับมาทำให้ใหม่ก็ถือว่าเป็นบุญกุศลของคนที่ทำให้มีเวลาว่างทำโรงพิมพ์มังกรได้ใหญ่โต เพราะถ้าขี้นคืดของอยู่กับข้าวปั้น เติ้งก็คงมีผู้หญิงมาจับไปเรื่อยๆ แล้วก็มีที่เหี่ยวมากมายน เพราะที่ที่เขาเปิดใหม่แต่ละที่เขาแทบมาต้องอ่อนวอนแทบมาอุ้มให้เราไปช่วยกินของเขาสักหน เห็นบรรยากาศของเขาสักครั้งหนึ่ง เท่านั้นที่เป็นมรรยาทของสังคมของพวกประชาล้มพันธั้กัศดาการ โรงแรม ซึ่งไม่เห็นว้าใช้กงการอะไรของเราสักหนอย

โกวิท ได้สรุปแนวทางการพัฒนาในแต่ละขั้นตอนของชีวิตว่า การพัฒนาตัวเองตั้งแต่วัยเด็กขึ้นมาเกิดจากความกดดันอยากมีเงิน เขาได้ยกตัวอย่างประกอบการสรุปจากการมองเห็นตนเองว่า "ผมมีสภาศิคประจำใจเขียนไว้ว่า ขยัน ทำงานหนัก ซื่อสัตย์สุจริต มีอยู่เจ็ดถึงแปดข้อแต่ไม่ได้จบด้วยว่าแล้วจะประสบความสำเร็จในชีวิตหรอกนะ แต่จบว่า แล้วจะรวย หลักการปรัชญานี้ยังอยู่ในชีวิตทุกวันนี้"

สาเหตุที่เขามีสภาศิคประจำใจเช่นนี้ เนื่องจากว่าชีวิตในวัยเด็กของเขาสอนให้เขาเรียนรู้ความต้องการของตนเองว่า เขาต้องการเงิน ดังที่เขาได้ยกตัวอย่างหนึ่งขึ้นมาอธิบายว่า "สมัยเด็ก พ่อแม่เลี้ยงผมแบบชาวบ้าน ไม่มีเงินให้ไปเที่ยว ต้องการอะไรก็ไม่ค่อยได้ดังในทุกอย่างก็เลยทำให้ต้องต่อสู้หาด้วยตัวเอง แต่บังเอิญที่ผมอาจจะหามาได้ง่ายไป บังเอิญมีรถยนต์ขับตั้งแต่อยู่ปีสอง จุฬ้า " พร้อมกับยกอีกตัวอย่างหนึ่งของความทุกข์ยากมากล่าวประกอบกันว่า "มีอยู่ช่วงหนึ่งที่หนังสือมันเงิงหมด ตอนนั้นผมเรียนอนุชณะครุศาสตร์ จุฬ้า ผมก็เขียนเรื่องสั้นขายแต่แปลกมาก ไม่มีหนังสือจะลง ตลาดมันแคบมาก ผมเลยจนมากช่วงนั้น ทุกข์ยากมาก"

ด้วยพัฒนาการชีวิตของเขาเติบโตขึ้นมาท่ามกลางความต้องการหาเงินให้ได้มากเป็นหลัก และด้วยการที่สามารถหาเงินได้อย่างง่ายดายด้วยเป็นจำนวนมาก เช่นนั้น เขาจึงใช้เงินในทางหาความสุขจากการบันเทิงและความเริงรมย์ บุคคลที่เขาารู้สึกประทับใจจึงเป็นบุคคลที่เขาเพียงรู้สึกชอบในบุคคลิก หรือนิสัยใจคอเท่านั้น มิได้ เป็นความศรัทธาในเรื่องของความคิดอ่าน หรือการมีวิถึค้ำเนินชีวิตที่ เขายกย่องและใครถือ เป็นแบบอย่างแต่อย่างใด คำให้สัมภาษณ์ของเขาในตอนที่ยกมากล่าวถึงต่อไปนี้ ดูจะ เป็นการสะท้อนที่ชัดเจนในระดับหนึ่ง

ผมไม่เคยมีใครที่เป็นอุดมคติในชีวิตผมนะ ไม่เคยมีใครทำให้ผมเลียนแบบหรือเอาเป็นแบบอย่าง ไม่เคยสนใจมองหาใครเป็นแบบอย่างเสียด้วยซ้ำ ผมคิดเรื่องของ ป. อินทปาลิต คิดเรื่องของชีวเมอร์สตั้งแต่เด็กจนโต ตอนนั้นก็ยิ่งถามภรรยาผมได้ว่า ผมจะต้องอ่านเรื่องของสองท่านนั้นก่อนนอนทุกคืน อ่านซ้ำไปซ้ำมาจนจำได้ แต่ผมไม่เคยเอาตัวสองท่านนี้เป็นแนวทางชี้แนะชั้นนำตัวผมเลยจะมีก็เพียงชอบอะไรในบางอย่างของคนๆ หนึ่งเท่านั้น อย่างเช่นสมัยที่ผมอยู่หนังสือตูกตาทอง ผมเหิมเกริมมาก หลงไหลในตัวเองมากไป มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากไป ผมคูพีรัตน์ เยาวโนภาส เพราะรูปหล่อ บุคลิกเขาถ้าจับคาราคนไทนน่าจะจับได้ รู้สึกเขาเป็นพระเอกเหลือเกิน ไม่ได้ประทับใจในความคิดความอ่านเขาเลย ต่อมาเมื่อเข้าไทยรัฐแล้วก็ดีใจ ทัด สนธิจิต เขาเป็นเพื่อนผมซึ่งเป็นลูกผู้ชาย เป็นนักหนังสือพิมพ์สะอาด แล้วมีความเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนทุกคน ทุกวันนี้ผมยังทำไม่ได้อย่างเขาเลย ทั้งๆ ที่ผมมีรถเบนซ์ 3 คันแล้ว ก็ยังไม่เอื้ออาทรต่อเพื่อนเท่าที่ควรเลย

แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะไม่ได้ตั้งใจให้ผู้อื่นมาเป็นแบบอย่างของชีวิต หรือยึดถือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลักการใดหลักการหนึ่งของผู้ที่เขารู้จักมาเป็นครรลองในการปฏิบัติ แต่ในความเป็นจริงแล้ว เขาก็ได้รับอิทธิพลบางส่วนมาจากบุคคลที่เขาเคารพนับถือด้วยเช่นกัน ดังเห็นได้จากการวิเคราะห์ตนเองของเขาเมื่อเขาได้ย่างเข้าสู่วัย 49 ในปีนี้ว่า

ถ้าถึงวันนี้ ผมนับถือคุณกำพล วัชรพล ผู้อำนวยกาหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นับถือในความสามารถที่สร้างหนังสือพิมพ์ให้ใหญ่โตได้ถึงขนาดนี้ ส่วนอาจารย์คึกฤทธิ์ นับถือในความสามารถเขียนหนังสือชอบที่ท่านมีความรู้กว้างแต่ไม่ลึก แคกว้าง เป็นลักษณะที่ดูถูกใจคนไทย คือจะพูดอะไรขึ้นมา ชี้หาก่อนหนึ่งก็ยี้รู้ว่าหมาตัวไหนขี้ไ่ว้ หมาสีขาวหรือสีดำ แต่ท่านไม่ตรงไปตรงมาในการเขียนเลย ผมอาจจะได้รับอิทธิพลการเขียนมาจากอาจารย์หม่อมมากจนบางทีทำให้ผมบิดเบือน แต่มันไม่ใช่ เรื่องเสียหาย มันเป็นเรื่องความชอบมากกว่า ไม่ใช่ เรื่องเสียหายของอาจารย์หม่อม ท่านอาจจะนิยมชมชอบใครมากกว่า บางคนอาจจะยึดถือจากพื้นฐานความถูกต้องแต่อาจารย์หม่อมเป็นเจ้าของอารมณ์ ท่านอาจจะยึดถืออารมณ์ของท่านเป็นที่ตั้งก็ได้ ไม่ใช่ เรื่องเลวร้าย ลักษณะของอาจารย์หม่อมอาจซึมซับเข้ามาในตัวผมบ้างโดยที่ผมไม่รู้ตัว

กระนั้นก็ตาม โกวิท ก็ยังคงกล่าวถึงการวิเคราะห์ตนเองที่ได้กล่าวไว้ว่า "ตอนนั้นมักเขียนที่ผมเปิดอ่านมากที่สุดก็คือ คึกฤทธิ์ ปราโมช คนที่สองคือ ชูพงศ์ มณีน้อย อย่างคึกฤทธิ์ ผมมีความนับถือท่าน แต่ไม่ได้มองว่าเป็นแบบอย่างของผม" แต่แม้ว่าโกวิทจะได้กล่าวถึงข้อความตอนหนึ่งในลักษณะสรุปว่า เขาไม่ได้เอา ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นแบบอย่างก็ตาม แต่ก็ยอมรับในประเด็นที่ว่า ลักษณะบางส่วนของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นั้น ได้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบางอย่างของเขาด้วย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงเสมือนหนึ่งบุคคลนัยสำคัญของเขา

ในเรื่องแง่คิดทางการเมืองของโกวิทนั้น เขาไม่เคยสนใจเรื่องการเมืองมาก่อนเลยในสมัยเมื่อยังเป็นเด็ก หรือแม้กระทั่งช่วงที่เป็นวัยรุ่นแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมของเขาที่เป็นอยู่ในขณะนั้นไม่ได้มีสิ่งใดที่กระตุ้นให้เขาสนใจในเรื่องการเมืองเป็นพิเศษ เขาเพียงมุ่งหวังว่าสักวันหนึ่งจะได้เป็นนักเขียน แต่นักเขียนในความหมายของเขาไม่ใช่ นักเขียนเรื่องการเมือง แต่เป็นนักเขียนเรื่องสั้น เรื่องนิยาย เรื่องแปล สาเหตุที่เขาคิดเช่นนั้น เพราะหนังสือที่เขาอ่านในวัยที่ยังเป็นเด็กมักเป็นหนังสือประเภทดังกล่าว เขาเริ่มมีความสนใจทางด้านการเมืองก็สมัยที่เขาคงทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางการเมือง ตามคำบอกเล่าถึงการกำเนิดความสนใจทางการเมืองว่า

ตอนสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ปฏิวัติ ตอนนั้นยังเป็นเด็กมาก เด็กมากจนกระทั่งไม่รู้อะไร นักหนา นอกจากว่ามีความรู้สึกวันนั้นวันเดียวก็คือว่า จอมพลสฤษดิ์เป็นขวัญใจประชาชน ซึ่งอันนี้ไม่ใช่ว่าผมบังเอิญเป็นเด็กที่ของทหารนะ ไม่ใช่หมายความว่าวันนั้นเป็นความเห็นของสาธารณชนจริงๆ ผมอยู่เตรียมอุดมปีสอง แล้วก็เดินไปคุรุณที่จุฬา เขามีการรุมล้อมจอมพลสฤษดิ์ที่ขึ้นไปพูดบนเวทีหอประชุมจุฬาว่า ข้าพเจ้าขอรับผดชอบแต่เพียงผู้เดียว รู้สึกว่าเป็นวีรบุรุษมาก ๗ วันนั้น ยังไม่รู้อะไรว่าเขานำนับถือหรือนำศรัทธาไหม เพราะมันยังเด็กอายุ 17 ปีเอง เด็กอายุ 17 สมัยนั้นกับเด็กอายุสิบเจ็ดสมัยมันไม่เหมือนกัน หลังจากที่จอมพลสฤษดิ์เป็นนายกรัฐมนตรีมาหลายปีแล้ว ถึง ๗ วันนั้นก็ยังไม่มีความคิดความอ่านอะไรเลย ผมยอมรับว่าผมเพิ่งจะมาสนใจข่าวการเมืองเอาเมื่อถูกใช้ให้เขียนหน้าสีที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เพราะก่อนหน้านั้น ผมทำแต่งงานแปลหนัง แปลเรื่องตลกกลามกจนผมภูมิใจมากกว่าผม เป็นคนแปล เรื่องมากที่สุดคนหนึ่ง และแปลอยู่ถึงสิบเอ็ดปี

แม้แต่ในช่วงแรกที่ เขาเขียนหน้าสี ที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเป็นคอลัมน์บุคคลในข่าว เขาก็ยังไม่ได้มีความคิดที่เป็นหลักของตนเอง เขาเพียงเขียนเรื่องการเมืองในฐานะที่จำเป็นต้องเขียนตามหน้าที่ที่มีอยู่ แล้วก็ใช้บทบาทในการวิจารณ์เรื่องราวทางการเมืองและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมืองตามที่เขาคิดเห็นเท่านั้น แต่ในช่วงที่นิสิตนักศึกษาได้เข้ามา มีบทบาทมากในการเมืองนับตั้งแต่ก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ไม่นานนัก เขาถึงรู้สึกว่าตนเองเริ่มมีแนวทางความคิดของตนเองแล้ว เขากล่าวถึงพัฒนาการของความคิดเห็นในช่วงนั้นว่า

ผมเริ่มสัมผัสกับเรื่องของความคิดทางการเมืองก็ตอนที่เขียนหน้าสี เพราะต้องวิจารณ์เรื่องการเมืองมาตลอด ตอนนั้นอายุ 32 ปี และบังเอิญเป็นช่วงที่จอมพลถนอมปฏิวัติตนเองหนังสือพิมพ์ก็ไม่ค่อยเขียนรุนแรงเท่าไร ก็เขียนแหงๆ กันไป ผมก็เขียนเรื่อยมาจนกระทั่งช่วงปี 2516 ถึง 2517 รู้สึกว่าผมจะเริ่มมีความขัดแย้งทางการเมืองสูง ผมไม่มีความรู้สึกว่าคุณไม่คอยชอบการปฏิบัติการของศูนย์นิสิต เช่น การตั้งโต๊ะรับแจ้งความด้วยบนโรงพักอะไรอย่างนี้ โอเค การช่วยออกไปใบกรตบถนอมมันถือเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน ผมชอบ แต่การที่นิสิตนักศึกษาไปทำอย่างนั้น ไปมีบทบาททางการเมือง

ขนาดนั้น ถ้าทำด้วยความบริสุทธิ์ใจผมชอบมาก แต่ไม่ใช่ว่าทำแล้วบางอย่างก็หยุดไปเพราะผลประโยชน์ อันนั้นผมเสียใจก็เลยไม่ค่อยจะชอบ คือ ผลประโยชน์ทางการค้ามันมาโดยบังเอิญ นักศึกษาไม่ได้ไปเรียกร้องหรอก แต่เราอย่าลืมว่าผู้ใหญ่เนี่ย คือ เขา เป็นว่าผมไม่ค่อยชอบ เรื่อง เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาหลายๆ ซึ่งทำให้ผมรู้สึกว้า โดยขอเขียนแล้วก็เขียนเป็นปฏิทินๆ มาก เพราะว่า เท่าที่ผมไปยืนฟังการปราศรัยก็ได้รับการถามมากกว่าทุกคน เขาจะพูดถึงผมกันมาก ไอ้ราบรื่นอย่างนั้นอย่างนี้ การเคลื่อนไหวทางการเมืองมันยังไม่น่าเกลียดนะ กิจกรรมนักศึกษาเนี่ย อะไรก็ตามแต่ ถ้าหากว่าทำอยู่ในขอบเขตนั้นว่าเหมาะสม เพราะ เด็กพวกนี้สักวันจะต้องเติบโต เป็นผู้ใหญ่ แต่มีอยู่อย่างหนึ่งที่ต้องจำไว้คือนิสิตนักศึกษาอายุโดยเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 20-22 ปี เด็กอายุระหว่างนี้ถ้าไปเจอผู้ใหญ่เจ้าเล่ห์วางแผนหลอกอะไรให้ตี บางทีจะตกเป็นเครื่องมือเขาได้ เขาไม่ได้เอาเงินมาล่อหรอก แต่เขาเอาความปากหวาน หรือเอาข้อมูลอื่นมาล่อซึ่งผมบอกตรงๆ เลยว่าบางทีเด็กอาจจะไปเจออันนี้ เจอความโสมมของผู้ใหญ่มากกว่า เจอความเลอะเทอะของนักการเมืองเจ้าเล่ห์

โกวิท เริ่มสนใจเรื่องราวทางการเมือง เมื่อเขียนหน้าสี่ที่ง่า ที่ยังไม่เคยให้ความสนใจมาก่อน เลยในช่วงก่อนหน้านั้น แต่เขาได้บอกได้ด้วยคำพูดประโยคหนึ่งถึงจุดเริ่มต้นของความคิดว่า "เมื่อเริ่มเขียนหน้าสี่" แนวทางของผมมาทางขวา การที่เขาเริ่มต้นในช่วงแรกก็มีแนวทางของความคิดมาทางขวา เช่นนี้ เป็นข้อที่น่าสังเกต เช่นกันว่า แม้ว่าที่ผ่านก่อนหน้าที่เขาจะเขียนหน้าสี่ เขาก็มีแนวทางของความคิดเห็นต่อเรื่องหนึ่งๆ อยู่แล้ว และแนวทางนั้นก็สืบทอดต่อมาถึงการมีความคิดเห็นต่อเรื่องราวทางการเมืองในระยะต่อมา เมื่อเขามีหน้าที่ต้องเข้าไป เกี่ยวข้องกับการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง

และในแนวทางการเมืองที่เขาบอกว่าเขาเป็น "ขวา" นั้น แท้ที่จริง เขายังวิเคราะห์ถึงลักษณะของความคิดตนเองด้วยว่า เขายังไม่มีจุดยืนทางการเมืองในช่วงนั้น ดังคำกล่าวของเขาที่ว่า

แนวทางการเมืองของผมตอนเขียนหน้าสี่ ผมยอมรับเลยว่าผมเป็นคนไม่มีจุดยืน ผมไม่มีหลักอะไรยึดถืออยู่ในใจ เลยใน เรื่องแนวความคิดทางการเมือง ถ้าจะพูดอย่างทุเรศๆ แล้วก็ต้องยอมรับว่าผมแกว่ง ผมไม่ได้ยึดอะไรสักอย่าง ผม เป็นคนที่แปลกคนหนึ่ง

ก็คือว่า เมื่อแก่ตัวขึ้นมาารู้สึกตัวเองว่าผมดี เมื่อก่อนรู้สึกว่าในภาพอย่างที่เห็นนี้ อย่างประเภทเด็กเตาะกระโดนกับผู้ใหญ่เกะกะเรื่อย ผู้ใหญ่วางไว้เด็กซุ่มซำอะไรอย่างนี้ ผมเองอยู่ในกรณีอย่างนี้แหละ ผมเองเหมือนคนจวางๆ โลก ถ้ารู้สึกว่าใครเข้าไปทางไหนแล้ว ผมจะรู้สึกว่าเอ๊ะ มันจะไม่มีดีเลยหรือไง เมื่อเวลาผมเด็กๆ ก็เลยมักพูดว่าเป็นเด็กกวนที่คอยขวางๆ โลก พอแก่ตัวลงก็มาคิดว่าโลกนี้มีสองซีกเสมอ มันจะมีอีกด้านหนึ่ง อย่างเช่น สมมติตอนนี้มีการทำวิทยุโทษนักโทษสองหมื่นคน ก็กลัวกันไป เรื่องว่านักโทษจะมาปล้นมาฆ่า ผมก็นั่งคิดในมุกกลับว่าไม่คิดกันบ้างหรือว่าพี่น้องเราที่ติดคุกอยู่ที่ โถง เรานั่งนับวันรอให้เขาออกมา พ่อหรือแม่ที่ติดคุกอยู่ ลูกนับ เดือนนับปีรอ มันไม่ใช่นักโทษที่ออกมาสองหมื่นคนจะออกมาเที่ยวฆ่าคนทั้งสองหมื่นคนนี่ ผมมีทัศนะมองเช่นนี้เสมอ หนูๆ ถูกค่าเรื่องว่าน้ำเขียวชอบขวางเรือ แต่พอแก่ตัวลงซักตั้งขึ้นไม่มีใครมาว่าเพราะถือว่าเป็นการมองในด้านที่สองของสิ่งต่างๆ มัน เป็นสไตล์การคิดของผม เลย

และ เมื่อถึงปัจจุบัน แง่คิดทางการเมืองของโกวิทก็ได้มีแนวทางของตนเอง เขาบอกว่าคุณเขาเอง เป็นนักประชาธิปไตย แต่ยังไม่นิยมหลักการประชาธิปไตยที่สมบูรณ์นัก ดังคำกล่าวของเขาที่ว่า

ผมคิดว่าตัวผมเอง เป็นนักประชาธิปไตยคนหนึ่ง เพราะผมรับฟังความเห็นคนอื่น ผมยอมรับในวินัยที่จะไม่ไปละเมิดคนอื่นฯ ประชาธิปไตยมันอยู่ในสองจุดหลักนี้ ส่วนแนวทางการเมืองของผม ผมอยากจะยกอย่างนี้เลยว่า ไม่ทราบเป็นอย่างไร ผมไม่ชอบประชาธิปไตยจำเกินไปผมมีความรู้สึก ว่า ในช่วงหนึ่งที่เรามีประชาธิปไตยสูงมาก สูงที่สุดคือปี 2517 ถึง 2518 ทุกอย่างในบ้านเมืองมันรู้สึกไม่มีหลักเกณฑ์เหลืออยู่เลย คล้ายกับว่าจะจิกหัวนายกรัชมุนตรีมาค่า ผมก็ถือว่าตัวเอง เป็นคนที่จัดอยู่ในกลุ่มนั้น คือไม่มีสัมมาคารวะ ไม่มีอะไรเลยที่จะมัน ที่จริงการก้าวร้าวมันก็จะไม่ได้บ้าง แต่ไม่น่าจะมีถึงขนาดที่จิกหัวเรียกไอ้เผ่าอะไรอย่างนี้ อาจารย์เรียกว่าเผ่าสารพัดพิษ ซึ่งผมเองก็ยอมรับว่าเป็นคนหนึ่ง ที่เขียนด้วย และรู้สึกว่า จะเป็นคนเขียนคนแรกด้วยซ้ำ สำหรับคำว่าเผ่าสารพัดพิษ รู้สึกว่ามันไม่ค่อยดีเท่าไร เมื่อแก่ตัวลงถึงจะรู้ว่าแนวคิดผม เหมือนไม่หลักปักช้ควายหนอยๆ ไม่ได้มันคงกับอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม เขาได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า "ประชาธิปไตย" ในความเข้าใจของเขาว่า

ประชาธิปไตยในความคิดผมไม่ได้หมายความว่า ผมมีสิทธิไปด่าแม่คุณได้ เพราะพ้นจากประชาธิปไตยจะถึงขั้นละเมิด แม้แต่การเขียนคำก็ไม่ใช้คำตรงๆ ว่าเลวอย่างนั้น อย่างนี้ เพียงเขียนสะกิดสะเกออย่างอ้อมๆ ได้ ข้อจำกัดของประชาธิปไตยที่ร่างเอาไว้มันมีอยู่พร้อมแล้ว มันอยู่ที่ผู้ปฏิบัติ เหมือนกับทุกศาสนามีเอาไว้ให้คนเป็นคนดีทุกคน ประชาธิปไตยที่ร่างไว้ก็ดีหมดทุกข้อ ถ้าเราไม่ชอบใครแล้วเขียนด่าว่าเขาเลวอย่างนั้นอย่างนี้ นั่นไม่ใช่ประชาธิปไตย แต่เป็นการก้าวร้าว เป็นการละเมิดและเป็นการทำลายเขาเพราะความเกลียดชังส่วนตัว

จากประวัติชีวิตตามคำบอกเล่าที่ผ่านมายของโกวิท สัตถ์ลายัน จะเห็นได้ว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมส่งผลให้เขามีความปรารถนาที่จะได้ เป็นนักเขียนนับตั้งแต่วัยเด็ก การที่เขาได้เกิดมาในครอบครัวที่มีกินมีใช้อย่างไม่เคอะคร้อ และมีค่านิยมเลี้ยงดูให้ผู้นับถือนกรอบระเบียบทำให้ชีวิตประจำวันของเขาค่อนข้างว่างเปล่า แต่ด้วยเหตุที่มารดาของเขาเป็นนักอ่านท่านหนึ่งซึ่งหาตัวจับยาก โดยเฉพาชอบอ่านหนังสือประเภทนิยายจักรๆ วงศ์ๆ เขาจึงได้รับอิทธิพลการรักการอ่านมาจากมารดาจนกระทั่งกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน และสะสมจนกลายมาเป็นนิสัยอย่างหนึ่งจนกระทั่งทุกวันนี้

เนื่องจากชีวิตในวัยเด็กที่ไม่ค่อยจะมีเพื่อนเล่น ความสนใจของโกวิท จึงค่อนข้างอยู่ในขอบเขตของหนังสือ และบังเอิญที่บ้านอยู่ใกล้โรงพิมพ์ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่ในสายตาที่ได้พบเห็นในวัยเด็ก ความประทับใจที่อยากจะได้ทำงานในวงการสิ่งตีพิมพ์จึงเกิดขึ้น แรงบันดาลใจตรงจุดนี้ทำให้เขาได้เริ่มเขียนในสิ่งที่เขาสามารถเขียนได้ในวัยขนาดนั้น นั่นก็คือ การ์ตูน และก็นำการ์ตูนนั้นไปส่งให้กับโรงพิมพ์ตีพิมพ์ และเขียนหัวเรื่องให้กับสำนักพิมพ์ในระยะเวลาใกล้เคียงกัน

ข้อที่น่าสนใจเกิดประการหนึ่งก็คือ การที่เขารักการอ่านและอยากได้ทำงานเขียน เขาจึงประทับใจในบุคคลที่ได้มีผลงานการเขียนที่ตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์อย่างเช่น อาจารย์ถาวร การประทับใจจำไม่ได้ เป็นความสำนึกที่ศรัทธาอยากยึดถือบุคคล เช่นนั้น เป็นแนวทาง

ของชีวิต เพียงแต่ประทับใจตรงจุดที่ใครอยากจะได้มีชื่อเสียงในทางการ เขียนอย่างเช่น คนใกล้ตัวที่เขาเห็นเท่านั้น

การเข้าสู่วงการนักเขียนของโกวิท นับว่าเป็นความบังเอิญประกอบกับความสามารถที่มีอยู่ในลักษณะที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่ยังเยาว์วัย เส้นทาง การเติบโตในชีวิตการทำงานสายนี้ เป็นไปอย่างราบรื่นและน่าภาคภูมิใจสำหรับตัวเขาเองที่สามารถหารายได้สูงถึงเพียงนั้น ชีวิตความเป็นอยู่จึงจัดอยู่ในชั้นที่สามารถหาความสุขสบายเติมให้กับชีวิตด้วยตัวเอง แม้กระทั่งเมื่อเขาเรียนในมหาวิทยาลัย ความสนใจในเรื่องของความสำเร็จของการเรียนยังจัดอยู่ในอันดับรองลงมาจากความสนใจที่จะได้รับความสำเร็จในวิชาชีพ ด้วยความเชื่อมั่นในตัวเองที่ได้ก่อรูปขึ้นมาอย่างชัดเจนจากผลของการทำงานที่ประสบผลสำเร็จในช่วงต้น เขาจึงไม่สนใจว่าเขาจะต้องสำเร็จการศึกษาในคณะอักษรศาสตร์หรือไม่

แม้ว่าช่วงหนึ่ง โกวิท จะเบนวิชาชีพไปในทางนักการโฆษณาในตำแหน่งก๊อปปีไรท์เตอร์ แต่ลักษณะของงานก็ยังคงอยู่ในขอบเขตของการใช้ความคิดสร้างสรรค์งานเขียน แต่เมื่อมีโอกาสได้เข้าทำงานในวงการหนังสือพิมพ์ เขาก็ตัดสินใจได้อย่างง่ายดายตามที่เขาใฝ่ฝันมาตั้งแต่สมัยเมื่อเป็นเด็ก ในช่วงต้น เขายังทำงานในลักษณะที่เขาถนัดคือ เป็นนักแปลทั้งในคอลัมน์ "หลังกรอบแว่น" และคอลัมน์ "หงส์ร้อนมังกรดำ" แต่ใช้ศิลปะในการเขียนผสมผสานเข้าไปด้วย จากนั้นก็เริ่มเข้ามาสัมผัสกับแวดวงของนักการเมือง และเรื่องราวทางการเมืองในบทบาทของคอลัมน์สัตว์หน้าสี่ และด้วยบทบาทนี้เอง เขาจึงต้องศึกษาการเมืองเพื่อสามารถวิพากษ์วิจารณ์การเมืองได้ ความสนใจในเรื่องการเมืองจึงเกิดขึ้น ณ จุดเวลานั้น เป็นต้นมา

จากคอลัมน์สัตว์หน้าสี่ เขาได้เปลี่ยนบทบาทมาเป็นหัวหน้าข่าวบันเทิงซึ่งเป็นตำแหน่งที่ต้องสัมผัสกับเรื่องของผลประโยชน์และชั้นเชิงในวงการธุรกิจที่มุ่งจะใช้หนำนั้น เติงเป็นแหล่งประชาสัมพันธ์ ขณะเดียวกัน ชีวิตความเป็นอยู่ในสถานภาพนั้นก็ทำให้เขามีชีวิตที่หรูหราฟุ่มเฟือยและสังคมส่วนใหญ่มักเป็นสังคมของคนกลางคืนตามสถานบันเทิง โรงแรม และการเที่ยวเตร่ด้วยพัฒนาการตามแนวทางชีวิตและการทำงาน เช่นนี้ เขาจึงแสดงออกต่อบทบาททางการเมืองของนิสิตนักศึกษาในช่วงต่อมาที่เขาเขียนหน้าสี่ด้วยในแนวทางที่ไม่ชอบพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา และมีแนวทางการเมืองในแนวขวา นอกจากนั้น ก็ยังไม่มีจุดยืนในทาง

การเมืองแน่นอนด้วย เพราะในช่วงที่ยังเป็นหนุ่มอยู่นั้น เขาเขียนวิพากษ์วิจารณ์การเมือง โดยที่ยังไม่ได้สัมผัสเรื่องการเมืองมากนัก เขาจึงใช้เพียงสไตล์การเขียนที่ชอบขว้างโลก หรือการมองในอีกด้านหนึ่งเป็นหลักในการเขียนประกอบ เข้ากับการตัดสิ้นความผิดถูกจาก บรรทัดฐานและประสบการณ์ของตนเอง

แต่เมื่อชีวิตของเขาได้ผันประสบการณ์และการไต่ตรองขึ้นมาในอีกระดับหนึ่ง เขาเริ่ม รู้สึกในวัยที่เป็นผู้ใหญ่ของเขาว่า เขาเริ่มมีแนวทางการเมืองของตนเองแล้ว เขากล่าวถึง ตนเองว่าเป็นนักประชาธิปไตยคนหนึ่ง แต่ไม่นิยมเสรีนิยมประชาธิปไตยที่เต็มรูปแบบเพราะถือ วาระระดับความเป็น เสรีนิยมที่สูงเกินไปจะทำให้กลายเป็นความละเมิดและก้าวร้าวที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะกรณีที่ผู้น้อยก้าวร้าวต่อผู้ที่มีความอาวุโสกว่า แต่ในประเด็นนี้ เขาก็ได้ยอมรับว่า ตนเองก็มีความก้าวร้าวเช่นนั้น เป็นบางครั้งคราวเช่นกัน อย่างไรก็ตาม แนวทางการเขียน ของเขาก็คงยึดถือสไตล์การเขียนที่มองในอีกด้านหนึ่งซึ่งสวนทางกับที่คนส่วนใหญ่มอง เป็น หลักเช่นกัน แต่จะเพิ่มขึ้นในส่วนที่ใช้หลักการพิจารณาความถูกต้องหรือไม่ตามบรรทัดฐานของ ตนเองในการพิจารณาปัญหาเข้าไปในการเขียนไว้ด้วยเสมอ

ด้วยความใฝ่ฝันที่อยาก เป็นนักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ โกวิท จึงไม่เคยนับถือใครเป็น แบบอย่างของการดำเนินชีวิต นอกจากบางส่วนของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เท่านั้น ที่เขายอมรับว่ามีอิทธิพลต่อสไตล์การเขียนในเชิงเสียดสีของเขา นอกเหนือจากนั้น บุคคลที่ เขาประทับใจก็มีแต่ในส่วนที่เขาชื่นชมนิสัยใจคอและบุคลิกลักษณะเท่านั้น เช่น ความโอบอ้อม อารีของเพื่อนคนหนึ่ง และบุคลิกที่ดึงดูดใจผู้หญิงของรุ่นพี่ในวงการหนังสือพิมพ์อีกคนหนึ่ง สำหรับความประทับใจในด้านความคิดความอ่านของบุคคลอื่นนั้น เขาไม่มีเลยทั้งนี้อาจเนื่องจาก เขาเป็นนักอ่านหนังสือมาตั้งแต่เด็ก เขาจึงได้มีโอกาสสัมผัสกับเรื่องราวและความนึกคิดที่ สอดแทรกอยู่ใน เรื่องที่เขาอ่านมาจนได้กลั่นกรองมาเป็นความนึกคิดของตนเองโดยที่ตนเอง ก็ไม่รู้ตัว

กล่าวโดยสรุปจากคำบอกเล่าที่ผ่านมา บุคลิกภาพ และแง่คิดทางการเมือง ของโกวิท สัตถลายย์ ได้รับอิทธิพลอย่างสูงมาจากบริบททางสังคมตลอดช่วงพัฒนาการต่างๆ ในชีวิตของเขา ทั้งในด้านประสบการณ์จากการอ่าน และประสบการณ์ในชีวิตการทำงาน และชีวิตที่เป็นจริง ตัวตนที่เป็นอยู่ในวันนี้ จึงเป็นตัวตนที่มีพัฒนาการเป็นลำดับขึ้นมา ควบคู่กับการมองบทบาทที่เป็น อยู่และความเข้าใจต่อบทบาทของตนเองในลักษณะที่ได้ เรียนรู้มาจากอดีต

การมองบทบาทที่เป็นคอลัมนิสต์การเมือง

ของ มังกรท่าเลียบ

กว่าจะมาเป็นโกวิท สิตลาพันธ์ คอลัมนิสต์การเมืองที่โด่งดังที่สุดภายใต้นามปากกา "มังกรท่าเลียบ" ในวันนี้ เส้นทางชีวิตที่ก้าวขึ้นมาทีละขั้น ทำให้เขาได้สะสมประสบการณ์ที่แหลมคมขึ้นทุกแห่งทุกมุมดังที่เห็นได้จากปลายปากกาที่เชื่อมโยงเรื่องราวจนสรุปแง่คิดสะท้อนออกมาในแต่ละครั้งภายในกรอบคอลัมน์ "สวัสดิเวลาเช้า" ของเขา บนโหลชีวิตที่ผ่านขึ้นมาทีละขั้นนับได้ว่า ทุกก้าวได้อย่างผ่านทั้งสิ่งที่เร็วที่สุด ขึ้นมาจนถึงที่ตีที่สุดก็ว่าได้

จากบทบาทของหัวหน้าข่าวบันเทิง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในขณะนั้น เรื่อยมาจนถึงการเป็นคอลัมนิสต์หน้าสี่ และยืนอยู่ในบทบาทของคอลัมนิสต์การเมืองที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดใต้นามปากกา "มังกรท่าเลียบ" ณ เวลาในขณะนั้น บทบาททั้งหลายล้วนมีผลให้เขาต้องสัมผัสกับบุคคลต่างๆ ของแต่ละวงการมาแล้วมากมาย ขณะที่เห็นหัวหน้าข่าวบันเทิงบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเขาค่อยล้วน เป็นบุคคลที่คอยหวังประโยชน์จากความสัมพันธ์ทั้งสิ้น และในบทบาทของคอลัมนิสต์การเมือง ความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกของเขายังลึกซึ้งยิ่งขั้น อันเนื่องมาจากบุคคลที่เข้ามาสัมพันธ์ด้วยล้วน เป็นนักการเมืองที่นอกจากจะหวังประโยชน์ในทางการเมืองแล้ว ยังอาจเชื่อมโยงไปถึงการคาดหวังถึงประโยชน์ที่จะได้ทางธุรกิจที่ดำเนินอยู่ควบคู่ไปกับการเป็นนักการเมืองด้วย

แต่โกวิท มิใช่ เป็นเพียงนักหนังสือพิมพ์ หรือคอลัมนิสต์เท่านั้น ในวันนี้ เขายังเป็นนักธุรกิจที่เป็นเจ้าของกิจการโรงพิมพ์มังกร ซึ่งมีนิตยสารภายใต้การบริหารและดำเนินการทั้งรายปักษ์และรายเดือนหลายฉบับ ประมาณค่าไม่ต่ำกว่าหลายสิบล้านบาท ด้วยบทบาทของการเป็นนักธุรกิจนี้ เป็นไปไม่ได้ที่จะไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทางธุรกิจ ดังนั้นวิธีการจัดวางบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นทั้งนักธุรกิจและคอลัมนิสต์การเมืองที่อาวุโสที่สุด และมีอิทธิพลมากที่สุดคนหนึ่ง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานในสองบทบาทให้ควบคู่กันไป โดยที่ยังสามารถคงความน่าเชื่อถือต่อไปได้ทั้งในส่วนของการเป็นนักหนังสือพิมพ์ และการเป็นนักธุรกิจในเวลาเดียวกัน โกวิท กล่าวถึงการจัดความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททั้งสองว่า

การวางตัวของผมทุกวันนี้ ผมไม่เคยคิดอะไรเลย เพราะการดำเนินชีวิตทุกวันนี้ผมไม่มีโอกาสที่จะวางตัวที่ไหน ทำงานก็หมดวัน คอนกลางวันกิน เบียร์แล้วก็หลับ ตื่นนอนตั้งแต่ตีสี่ เป็นอย่างนี้ทุกวัน แต่ผมมีความคิดของผมอยู่อย่างหนึ่งว่า ไม่ว่าจะคอลัมนิสต์หรือใครก็ตาม ควรวางตัวอยู่ในกรอบของศีลธรรม ไม่ไปรบกวนออกปากขอเงินใครเขา ส่วนการวางตัวในการเขียนผมคิดว่าความถูกต้องว่าอันนี้ถูกมาก อันนี้ถูกน้อย ผมมักนึกเสมอว่าคนที่ผมเขียนถึงอย่างน้อยมีความดีบ้าง แล้วก็ต้องคิดว่าถ้าเผื่อเขาเป็นคนไม่ดีละ

เนื่องจากชีวิตการศึกษานับตั้งแต่วัยเด็กกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ เขาไม่เคยได้ศึกษาอย่าง เป็นจริง เป็นจริงถึงวิชาการทางรัฐศาสตร์ และความคิดทางการเมืองในทางวิชาการ ดังนั้น แง่คิดทางการเมืองที่เขาสะท้อนออกมาในการเขียนทุกครั้งจึงสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์การเรียนรู้และประสบการณ์จากการอ่านทั่วไป แง่คิดทางการเมืองของเขา จึงไม่ได้ผูกมัดกับหลักวิชาการทางรัฐศาสตร์ ในประเด็นนี้ หลายคนมักตั้งข้อสังเกตว่า แง่คิดที่เกิดขึ้นลักษณะนี้มักมีความหลากหลายในข้อคิดเห็น ไม่เหมือนกับการมีความคิดทางการเมืองที่เป็นแก่นสาร หรือปรัชญาการเมืองที่มีระดับการคิดที่เป็นระบบและลึกซึ้งที่สุดในประเด็นนี้ โกวิท ได้ตอบอย่างชัดเจนว่า

การเขียนของผมไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักการอย่างใดอย่างหนึ่งเลย ผมพอใจมากที่มาถามอย่างนี้ ถูกจุดเลย แต่ก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอารมณ์ด้วย ผมพยายามจะมองว่าอันนี้ถูกไหม แล้วอาจจะคิดไปด้วยว่าถ้าเป็นเรา เราจะทำอย่างไร จะเลือกเดินสายไหน ความคิดเห็นผมไม่จำเป็นต้องถูกหมด แต่เป็นความคิดของคนๆ หนึ่ง ความถูกผิดนั้นผมไม่สามารถชี้ได้หรอก บางทีผมก็อายุที่จะบอกว่ามันมาจากพื้นฐานการคิดของผมเพียงคนๆ เดียว ผมจึงพยายามบอกว่าอย่าเชื่อความคิดของผม ผมเพียงแต่นำความคิดของมนุษย์คนหนึ่งซึ่งนายโกวิทขึ้นมา กล่าว อันนี้อาจเข้าข้างพวกข้างมาก หรือข้างน้อย แต่ก็ไม่ใช่จะถูกเสมอไป!

การเป็นคอลัมนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอลัมนิสต์การเมืองนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การใช้ความคิด แต่อีกสิ่งหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ก็คือข้อมูล คอลัมนิสต์คนหนึ่งๆ จะมีข้อมูลในการประกอบการวิพากษ์วิจารณ์ที่ต่างกัน บางคอลัมนิสต์จะมีแหล่งข่าวของตนเอง แต่บางคนจะอาศัยข้อมูลข่าว หรือบางคนอาจใช้แหล่งข้อมูลจากทั้งสองแหล่งประกอบกัน การใช้แหล่งข้อมูลประเภทใดจะบ่งบอกถึงบทบาทของคอลัมนิสต์ผู้นั้นได้ในระดับหนึ่งด้วย เขากล่าวถึงการใช้แหล่งข้อมูลของเขาว่า

ในเรื่องแหล่งข่าว บังเอิญผมเป็นคนได้เปรียบ ยอมรับอันหนึ่งคือว่าผมมีเพื่อนมาก บางทีก็โทรไปถามเขา บางทีเขาก็โทรมาเล่าให้ฟัง ผมทำงานในอาชีพนี้มาถึง 35 ปี ก็เลยมีเพื่อนเยอะ เขามีเรื่องอะไรก็มาเล่าให้ฟัง ให้ช่วยเขียนค่าเหนื่อย ไซ้ เขาอาจมองว่าเราเป็นเครื่องมือของเขา ขณะเดียวกันเขาก็เป็นเครื่องมือของเรา ฉะนั้นการที่เราจะรู้ว่าเขาคิด เบื้องข้อมูลที่ให้กับเราหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณเราเองบ้าง วิจารณญาณเกิดจากการสังสมประสบการณ์มากกว่า เช่น เราฟังนักการเมืองคนหนึ่งพูด เราก็รู้สัญลัษณ์บางอย่างของเขาหมด รู้ว่าพูดเพื่อผลประโยชน์ของเขา เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เคยพบเห็นทั้งสองด้าน

ในเรื่องวิธีการเกี่ยวกับการจัดการกับเรื่องผลประโยชน์นั้น เขาได้กล่าวว่า คุณต้องการจะถามว่านักหนังสือพิมพ์คนเอาผลประโยชน์มาให้มากใช้ไหม ผมบอกได้เลยว่า ผมเป็นนักหนังสือพิมพ์คนดังคนหนึ่ง น่าจะอยู่ในอันดับต้นๆ ถ้าจะได้รับผลประโยชน์ ผมว่าคนที่มาให้ผลประโยชน์ต่างๆ เหมือนกับเมื่อสมัยที่ผมทำอยู่หน้าบ้านเทิง ผมไม่เห็นจะได้เลย คุณอย่าลืมนะว่าคนที่เอาเงินมาให้เขาเสียตายเงินทุกคน เขาเคียดเคียวขนาดนี้เขารู้ว่าเขาควรจะชนกับบุคคลแบบนี้ด้วยรูปแบบไหน ผมไม่ใช่คนร่ำรวยมากแค่นั้น แต่คนมันไม่เคยมันก็ไม่เคยที่ไม่เคยไม่ใช่คู่แข่งความคืออะไรหรอก แต่เนื่องจากว่าครั้งหนึ่งผมไม่เคยแล้วพอมาดอนนี้ จะมารับทำไมใน เมื่อ เหลืออีกสิบปีก็ เกษียณ

คำถามที่ว่า ถ้าหากเป็นผลประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน วิธีการจัดการกับผลประโยชน์นั้น เป็นเช่นไร

ผมบังเอิญหนีพ้นกว่านั้นอีก ผมเป็นคนไม่คิดปัญหาเรื่องนี้ ผมคิดแต่ทำอะไรก็ตามแต่ ถ้าคนเรามีมิตรกัน ถ้าหากว่าวันนี้เราไปขอโฆษณาเขา เขาให้ก็โอเค เรารู้ว่าเขามีน้ำใจให้กับเรา แต่ก็ใช้ว่าเราต้องไปเขียนเชียร์เขาตลอดในเรื่องที่เขาผิด ซึ่งผมมีความรู้สึกส่วนตัวผมนะว่า เนื่องจากว่าในกรณีนี้ผมไม่เคย ก็เลยไม่รู้สึกละไรเลย ถ้าเขาผิดผมก็เขียนค่าได้ ถ้าผมเคยได้รับของเขาบ้างสมมติ แค่งบเอี่ยวเวลาผมรับไมใช้ว่าผมรับด้วยการรีดไถหรือรับไว้เพื่อป้องกันไม่ให้เขียนค่าเวลาเขาทำผิด ถ้าเขาทำผิดแรงๆ ขึ้นมาผมก็เขียนค่าประจำ แต่ไม่ขอเอี่ยวชื่อแล้วกันเพราะเมื่อเราจับปากกาเขียนนี้ เรารู้ว่าเรื่องนั้นมันเป็นอย่างนั้นก็ต้องเขียนไป ทั้งนี้เพราะมันเป็นอาชีพเราไง เราต้องรายงานว่าอะไรถูกอะไรผิด

โกวิท ได้แยกแยะระหว่างเรื่องผลประโยชน์ กับ เรื่องของการมีจิตใจช่วยเหลือเพื่อนฝูงว่า

การที่เราเป็นคน เราต้องยอมรับว่าเราต้องมีเพื่อน การเป็นเพื่อนกันก็ต้องช่วยเหลือกันในงานที่ เพื่อทุกข้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ ผมไม่คิดว่าจะเป็นเรื่องเสียหายหากเราได้ช่วย เขียน เชียร์ เพื่อนบ้างหากเพื่อนมีธุรกิจอะไรอยู่ เพราะมัน เป็น เรื่องของการเกื้อกูลกันและก็ไม่ใช่ว่าจะไปค้าทำลายคนอื่น ส่วนใน เรื่องของการเชียร์ที่ไม่ใช่การเชียร์ธุรกิจ แต่เป็นการเชียร์ในเรื่องอื่นๆ และ เรื่องส่วนตัว ก็ไม่แปลกที่เราจะเชียร์คนตลอดไป หากว่าการเชียร์ของเราั้นได้ผ่านการศึกษอย่างลึกซึ้งยาวนานจนเป็นที่แน่ใจแล้วว่า คนที่เราเชียร์นั้น เป็นคนที่จริงจัง แต่ต้องย้ำว่าต้องการศึกษาคนนั้นมาด้วย เวลาที่นานพอจนมั่นใจแล้วเท่านั้น

การที่โกวิท เป็นคอลัมนิสต์การเมืองหลักของหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายที่มากที่สุด ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับบทบาทของตนเองที่มีอิทธิพลต่อวงการต่างๆ ที่เขาวิพากษ์วิจารณ์ ถึงแม้ว่าอิทธิพลดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่เขาต้องการหรือไม่ต้องการก็ตาม เขามองถึงบทบาทของเขาในส่วนนี้ว่า

ผมไม่เคยสนใจเลยที่ผมจะไปมีอิทธิพลกับใครที่ผมเขียนถึงมากน้อยแค่ไหน แล้วก็ไม่ได้คิดด้วยการเขียนคอลัมน์จะมาสสร้างอิทธิพลให้กับเรา แต่ถ้าอิทธิพลนั้นมัน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาเองอย่างนั้น เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และในเมื่อผมไม่เคยคิดถึงในเรื่องอิทธิพลอย่างนั้นผมจึงไม่เคยเอาอิทธิพลเหล่านั้นไปใช้ในทางที่ไปบิบบังคับใคร การเป็นนักหนังสือพิมพ์หรือเป็นคอลัมนิสต์นี้ เราต้องตระหนักอย่างหนึ่งว่า สิ่งที่เราเขียนหรือเสนอเป็นข่าวไปแล้ว มันย่อมมีอิทธิพลต่อผู้อ่านโดยตรงไม่มากก็น้อย แล้วยังอาจมีผลกระทบโดยตรงไปถึงผู้คนหรือสิ่งที่เราเขียนถึงด้วย เพราะฉะนั้น เราต้องคิดอยู่เสมอว่า การที่เราจะลงมือเขียนอะไรลงไปแต่ละครั้งเราต้องคิดถึงความรู้สึกชอบที่เราต้องมีต่อข้อเขียนของเราด้วย และต้องคิดว่าคนที่เราเขียนถึงเขาได้รับผลกระทบอะไรบ้าง ไม่อย่างนั้น ปากกาของเราจะไม่เป็นอาวุธที่ศักดิ์สิทธิ์แล้วสักวันหนึ่งก็จะไม่มีใครมาอ่านข้อเขียนของเรา เราก็จะไม่มีที่สำหรับอาชีพของเรา ผมจึงอยากจะย้ำเสมอว่า ผมไม่เคยสนใจในเรื่องของการสร้างอิทธิพล แต่ถ้าอิทธิพลนั้นเกิดขึ้นมาจากความยอมรับในข้อเขียนของเรา อย่างนั้นก็ เป็นสิ่งที่เราควรภาคภูมิใจ

เดี๋ยวนี้เหมือนกัน เราก็ต้องสร้างความรับผิดชอบและมีภาระวังในการเขียนให้เพิ่มมากขึ้น เป็นลำดับด้วย เพราะข้อเขียนเหล่านั้นจะมีผลกระทบที่แรงขึ้น

โดยการบอกเล่าถึงการมองบทบาทของตนเองตามที่โกวิท สัตลาพันธ์ ได้กล่าวไว้ว่า สามารถแยกได้ว่า เขามีบทบาทถึง 3 บทบาทอยู่ใน 3 สถานภาพพร้อมๆ กัน ในบทบาทแรก เป็นบทบาทของคอลัมนิสต์ที่ผูกพันอยู่กับสังคมและทำหน้าที่ในบทบาทนั้นด้วยการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง เป็นต้นหลัก บทบาทที่สอง เป็นบทบาทของนักธุรกิจเจ้าของโรงพิมพ์มังกรและกิจการในเครือข่าว และบทบาทที่สาม คือ บทบาทของนายโกวิท สัตลาพันธ์ ที่อยู่ในสังคมเพื่อนฝูง ทั้งสามบทบาทมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน

ในบทบาทของคอลัมนิสต์ เขามีความเข้าใจต่อบทบาทนี้ของตนเองว่าจะต้องวางตัวอยู่ในกรอบของศีลธรรม ไม่ไปรบกวนออกปากขอเงินใคร และเมื่อวิจารณ์ผู้ใด ต้องคำนึงถึงถึง เรื่องของความถูกต้องด้วยเสมอ แม้แต่ในเรื่องของแหล่งข่าว ก็ต้องมีวิจรรย์ญาณของตนเองด้วยว่า ข้อมูลที่แหล่งข่าวให้มานั้น เป็นข้อมูลที่บิดเบือนเพื่อใช้ตนเองเป็นเครื่องมือหรือไม่ ส่วนในเรื่องของอิทธิพลในข้อเขียนของตนเองนั้น เขามีความภาคภูมิใจหากเกิดขึ้นมาจากความยอมรับของสังคมที่มีต่อข้อเขียนของเขา ทั้งนี้ เขาไม่เคยสนใจว่าจะต้องมาห่วงกับการสร้างอิทธิพลเลย

ในบทบาทของนักธุรกิจ โกวิทถือว่า ตนเองจะไม่รับผลประโยชน์ที่ผู้อื่นมาเสนอให้ แลกเปลี่ยนกับการเขียนสนับสนุนหรือโจมตีผู้ใด ทั้งนี้ เพราะไม่เคยรับผลประโยชน์ในลักษณะเช่นนั้นมาตั้งแต่แรกแล้ว อย่างไรก็ตาม จากคำบอกเล่าของเขาต่อเรื่องนี้ เขาก็มีความคิดเช่นกันว่า ถ้าหากแม่ได้รับความช่วยเหลือในด้านธุรกิจจากผู้อื่นก็ตาม ความช่วยเหลือนั้นก็ยังไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับข้อเขียนของเขา ถ้าหากผู้เคยให้ประโยชน์ในด้านธุรกิจกระทำในสิ่งที่ผิดอย่างรุนแรง เขาก็จะเขียนคำพินิจในการกระทำนั้นเช่นกัน เพราะ เป็นอาชีพที่จัดอยู่ในคนละส่วนกัน จากบทบาทนี้ จะเห็นได้ว่า เขามองบทบาทของตนเองว่าควรแนกไม่ทับบทบาททั้งสองเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในเรื่องของผลประโยชน์ทางธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เป็นบทบาทของการเป็นหน่วยหนึ่งในสังคมเพื่อนฝูง โกวิทได้มองบทบาทของตนเองว่า ไม่ใช่เรื่องเสียหายจะเขียนสนับสนุนธุรกิจของเพื่อนฝูงอันถือว่าการช่วยเหลือเกื้อกูล

การที่เขาได้มองบทบาทของตนเองว่า คอลัมนิสต์จะต้องวางตัวอยู่ในกรอบของ ศีลธรรม แต่โดยส่วนตัวแล้ว ยึดการพิจารณาปัญหาจากวิจักษณ์ว่าสิ่งใดถูกหรือสิ่งใดผิดจาก บรรทัดฐานของตนเอง และเมื่อพิจารณาประกอบกับในส่วนของบทที่สาม ที่เขาได้กล่าวว่า เขาไม่มีจุดยืนทางการเมืองในระยะแรก แต่เริ่มมาพบแนวทางการเมืองของตนเองเมื่อ อย่างเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ซึ่งแนวทางนั้นได้แก่แนวทางประชาธิปไตยและแม้แต่ใน ปัจจุบันเขาก็ไม่ได้เขียนหนังสือโดยยืนอยู่บนหลักการใดหลักการหนึ่ง การมองบทบาทของ ตนเองและมีแนวทางในการเขียนเช่นนี้ เป็นไปได้ว่า ข้อเขียนได้ว่าข้อเขียนที่ออกมาอาจจะ ไม่มีแนวทางที่คงเส้นคงวา หรืออาจดูเหมือนไม่มีจุดยืนทางการเมืองด้วยก็ยอม เป็นไปได้ และถ้าหากเกิดกรณีเช่นนี้ขึ้นจริง ก็จะเกิดคำถามขึ้นว่า การที่แนวการเขียนไม่มีความคงเส้น คงวานั้น เป็นผลมาจากสาเหตุใด ระหว่างการไม่มีจุดยืนทางการเมือง การมีผลประโยชน์ เข้ามาเกี่ยวข้อง หรือการใช้วิจักษณ์ถูกผิดของตนเอง